

HOE HERKEN IK VERDACHTE HANDELINGEN EN SITUATIES?

U wilt meer weten over het antwoord op bovenstaande vraag. Hieronder volgt eerst de tekst van de website, daarna vindt u uitgebreidere informatie. Deze informatie is gebaseerd op de *'Handreiking voor bedrijven. Wat kan uw bedrijf ondernemen tegen terrorisme?'*, paragraaf 2.4. De handreiking kunt u ook downloaden of bestellen op www.nederlandtegenterrorisme.nl/bedrijven

Handelingen en situaties die niet passen in de normale gang van zaken kunnen verdacht zijn. Een signaal daarvoor is afwijking van het normale patroon. De kans dat u te maken heeft met iets verdachts is groter als er sprake is van een combinatie van signalen. Interne procedures en regels helpen om afwijkingen van de normale gang van zaken te constateren. Daarbij moet u zich wel realiseren dat de voorbereiding op terroristische activiteiten lange tijd in beslag kan nemen. Hierdoor is het niet altijd eenvoudig om deze activiteiten op te merken.

Enkele indicaties van verdachte handelingen zijn:

- veel aandacht en interesse van derden voor de beveiliging van uw bedrijf of voor goederen die geschikt zijn voor de voorbereiding van een aanslag;
- incidenten op tijdstippen waarop bedrijfsprocessen stil behoren te liggen, zoals een alarm dat afgaat vlak na de laatste controleronde;
- activiteiten die plaatsvinden op locaties die gevestigd zijn bij potentiële doelwitten of op locaties waar bijvoorbeeld informatie of middelen te vinden zijn die geschikt zijn voor het plegen van een aanslag.

U kunt eventueel geradicaliseerde medewerkers in dienst hebben die bereid zijn om terroristische activiteiten te ondersteunen. Of sprake is van geradicaliseerd personeel hangt af van een combinatie van factoren.

1. VERDACHTE HANDELINGEN, TIJDSTIPPEN EN LOCATIES

Om signalen voor concrete dreigingen op te merken, is het nodig te weten wat verdachte of ongebruikelijke handelingen en situaties zijn. Dit zijn handelingen en situaties die niet passen in het normale plaatje. Bedrijven die heldere procedures hebben voor orde, netheid en controle en deze naleven, maken het voor zichzelf makkelijker om afwijkingen te constateren. Daarbij moeten bedrijven zich wel realiseren dat voorbereidingen voor terroristische aanslagen, zoals verkenningen van een doelwit, lange tijd in beslag kunnen nemen. Hierdoor is het niet altijd eenvoudig om deze activiteiten op te merken.

In deze handreiking geven we een indicatieve maar niet uitputtende lijst met aanwijzingen voor terroristische activiteiten. Het is daarbij belangrijk dat bedrijven deze lijst steeds afzetten tegen de normale situatie en de context in ogenschouw nemen. De kans dat een signaal wijst op iets verdachts is groter als er sprake is van een combinatie van signalen. De elementen van het aantrekkelijkheidsprofiel, zoals het aantal mogelijke slachtoffers en het veroorzaken van grote economische schade, spelen hierbij ook een rol.

Als elementen van het aantrekkelijkheidsprofiel aanwezig zijn en er doen zich bijzondere omstandigheden voor, vergroot dit de kans dat sprake is van een verdachte situatie.

Stel bij mogelijk verdachte situaties de plaatselijke politie op de hoogte.

Signalen kunnen verdacht zijn omdat:

- de handeling die gesignaleerd is, zelf verdacht is;
- het tijdstip van de handeling verdacht is;
- de locatie waar de handeling plaatsvindt verdacht is.

Handelingen:

- handelingen die de beveiliging van een bedrijf raken:
  - aandacht en interesse voor de beveiliging;
  - vastleggen van de beveiligingssituatie van een bedrijf: fotograferen, filmen, noteren;
  - diefstal van bedrijfslegitimatiebewijzen, -kleding en -voertuigen;
  - testen van de beveiliging van een bedrijf (bijvoorbeeld door het alarm diverse keren te laten afgaan)
- handelingen waarbij iemand zijn of haar identiteit probeert af te schermen:
  - geen legitimatie bij zich hebben of een vals paspoort of rijbewijs;
  - geen contactgegevens kunnen overleggen zoals een telefoonnummer of een adres van de betreffende persoon;
  - grote bedragen in contanten betalen, met vals geld of met gestolen betaalkaarten.
- (digitale) pogingen om kennis, informatie en goederen te verkrijgen die geschikt zijn voor de voorbereiding van een aanslag:
  - interesse in dergelijke kennis, informatie en goederen;
  - aanschaf en diefstal van dergelijke kennis, informatie en goederen.

Tijdstippen:

- incidenten op tijdstippen waarop bedrijfsprocessen stil horen te liggen, zoals na sluitingstijd;
- terugkerende verdachte handelingen: vaak is een verkenning niet eenmalig;
- signalen op tijdstippen vlak nadat de gebruikelijke beveiligingsronde heeft plaatsgevonden (bijvoorbeeld afgaan van alarmen).

Locaties:

- locaties in de nabijheid of met zicht op potentiële doelwitten;
- locaties die om welke reden dan ook beveiligd zijn. Bijvoorbeeld omdat daar producten of diensten worden geproduceerd die onderdeel zijn van de vitale infrastructuur;

- locaties waar eindcontroles plaatsvinden (een vergiftiging na de eindcontrole in de voedingsmiddelenindustrie wordt bijvoorbeeld niet meer opgemerkt);
- locaties waar zich informatie of middelen bevinden die geschikt of nodig zijn in de voorbereiding van een aanslag.

Bedrijven kunnen voorbereidende handelingen en activiteiten van terroristen ook herkennen aan de hand van zes V's.

Dit systeem is minder ruim dan bovenstaande beschrijving aan de hand van 'handelingen', 'tijdstippen' en 'locaties'. Dit zijn de zes V's:

- **Valuta** Vals geld, grote hoeveelheden contant geld of vreemde valuta, ongebruikelijke financiële transacties, fraude met sofi-nummers en financiële gegevens;
- **Verblijf** Regelmatige bewonerswisselingen, langdurige afwezigheid van bewoners, frequente in- en uitloop van personen, illegale bewoning, afwijkend gebruik van opslagplaatsen;
- **Voorbereiding** Video's of foto's maken van potentiële doelwitten, samenstellen van plattegronden, observeren van bewakingsprocedures, verdacht ophouden in de nabijheid van potentiële doelwitten;
- **Voorwerpen** Aanwezigheid van plattegronden, bouwtekeningen, navigatiemiddelen, militaire of chemische handboeken, observatiemiddelen, stoffen om explosieven mee te maken, wapens;
- **Vervoer** Auto als observatievoertuig, buitenlands kenteken, een langdurig onbeheerd achtergelaten auto, aankoop van de auto via contante betaling, diefstal van een bedrijfsauto;
- **Valse documenten** Aanwezigheid van paspoorten, rijbewijzen, creditcards, verblijfsvergunningen en veelvuldige aangifte van vermissing van zulke documenten.

2. HERKENNEN VAN RADICALISERING

Geradicaliseerd personeel kan een toekomstige terroristische dreiging vormen. Namelijk wanneer personeel bereid is steun te verlenen aan terroristische aanslagen of bereid is deze uit te voeren. Het gaat om personen die al vergevorderd zijn in hun radicalisering. Hun aantal is zeer beperkt.

Radicalisering is een proces dat heel snel, maar ook heel geleidelijk kan plaatsvinden. Radicalisering is op zichzelf niet meteen gerelateerd aan een doelwit of een middel. Informatie over geradicaliseerd personeel kan wel leiden tot de ontdekking van activiteiten die mogelijk een relatie hebben met de voorbereiding en uitvoering van terroristische aanslagen. Daarmee kan de politie zicht krijgen op toekomstige concrete dreigingen. Licht de plaatselijke politie in over geradicaliseerd personeel.

Of sprake is van geradicaliseerd personeel hangt af van een combinatie van factoren. Dit zijn enkele signalen voor de aanwezigheid van geradicaliseerd personeel:

- het voorhanden hebben of opzoeken via internet van extremistische literatuur, pamfletten, geluids- en gegevensdragers. Dit kan voor bedrijven lastig te beoordelen zijn, omdat vaak gebruik wordt gemaakt van een andere taal, zoals Arabisch;
- goedkeurende signalen afgeven over terroristische aanslagen;
- reizen naar regio's of landen waar zich een terroristisch conflict afspeelt of waar terroristische trainingskampen zijn. Denk aan Tsjetsjenië, Kasjmir, Irak en Pakistan;
- een plotselinge afkeer hebben van 'westerse gewoonten' zoals gemengde activiteiten (man/vrouw), het drinken van alcohol en het vragen om specifieke islamitische maaltijden;
- het dragen van specifieke kleding en symbolen of een plotselinge verandering van kledingsgedrag.

De laatste twee signalen duiden niet per definitie op radicalisering. In combinatie met één of meerdere van de eerdergenoemde factoren, is het echter een indicatie dat daar sprake van kan zijn.

